

AN GARDA SÍOCHÁNA

DOICIMÉAD BEARTAIS/NÓSANNA IMEACHTA CHUN NOCHTÚ COSANTA A DHÉANAMH

Bunaithe de réir Alt 21(1) den Acht um Nochtadh Cosanta, 2014.

Clár ábhair:

Ráiteas Beartais:	3
1. Réamhrá:	4
2. An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014:	6
3. Cé a fhéadfaidh Nochtadh Cosanta a dhéanamh?	9
4. Nochtadh Cosanta arna ndéanamh seachas de réir an bheartais seo:	10
5. Nochtadh Faisnéise a bhaineann le nithe a bhaineann le Forghníomhú an Dlí nó Faisnéis a d'fhéadfadh drochthionchar a bheith aige ar Shlándaíl, ar Chosaint, ar Chaidreamh Idirnáisiúnta agus ar Fhaisnéis:	12
6. Conas Nochtadh Cosanta a Dhéanamh faoin mBeartas seo:	16
7. Dualgais Bhainisteora Nochtadh Cosanta:	18
8. Nós Imeachta maidir le Nochtadh Cosanta a Fháil:	20
9. Céannacht oibrí a dhéanann Nochtadh Cosanta a Chosaint:	22
10. Nochtadh Cosanta a Scrúdú agus a Imscrúdú:	23
11. Eolas Aiseolais:	24
12. Cosaintí/Cosaint Fostaithe:	25
13. Nochtadh Bréagach:	27
14. Nochtadh gan Ainm:	27
15. Léirmheas:	28
16. Caingean Dlí:	29
AGUISÍN A – Foirm PD1:	30
AGUISÍN B – Sreabhchairt:.....	30

Ráiteas Beartais:

Mar Choimisinéir an Gharda Síochána, spreag mé go seasta oibrithe laistigh den Gharda Síochána chun éagóir a nochtadh. Tabharfar lántacaíocht d'aon oibrí a dhéanann nochtadh den sórt sin. Tá an ceart agus an fhreagracht ag gach oibrí a n-inní a ardú, más gá, faoi rún, agus a bheith muiníneach go n-éistfear leis na hábhair inní sin agus go dtabharfar aghaidh orthu.

Tá an Garda Síochána tiomanta do ionracas, cuntasacht agus dea-bhainistíocht a chur chun cinn agus ina leith sin spreagaim tuairisciú ar éagóra.

Tá an Garda Síochána tiomanta, tríd an mbeartas seo, do mheicníocht a sholáthar chun éagóir a thuairisciú faoi rún, chun céannacht na ndaoine ar mian leo nochtadh cosanta a dhéanamh a chosaint, agus chun an éagóir líomhnaithe a imscrúdú. Tá an Garda Síochána tiomanta do chosaint a thabhairt dóibh siúd a thuairiscíonn éagóir ó phionós/dochar as nochtadh den sórt sin a dhéanamh.

Tá sé mar aidhm ag an bPolasaí seo:

- Oibrithe a spreagadh le bheith muiníneach agus sábháilte maidir le hábhair inní a bhaineann le héagóirí ábhartha a ardú,
- Bealaí a sholáthar d'oibrithe chun nochtadh a dhéanamh faoi éagóirí ábhartha, agus
- A chur ar a suaimhneas d'oibrithe go dtabharfar cosaint dóibh ó phionós nó ó aon bhagairt pionóis as nochtadh a dhéanamh de réir an bheartais seo.

Tá an Garda Síochána tiomanta do chinntiú go gcosnaítear céannacht aon oibrí a dhéanann nochtadh cosanta de réir an bheartais seo (ach amháin de réir Alt 16(2) den Acht). Díreofar ar an éagóir seachas ar an duine a dhéanfaidh an nochtadh.

Soláthraíonn an polasaí seo do Bhainisteoirí Nochtadh Cosanta a bheidh oilte go cuí chun maoirsiú a dhéanamh ar gach ábhar a bhaineann le nochtadh cosanta.

Ina theannta sin, táimid ag obair le saineolaithe seachtracha sa réimse seo chun cabhrú linn timpeallacht a chruthú chun a chinntiú go dtugtar tacaíocht agus cosaint do dhaoine a labhraíonn suas sa Gharda Síochána.

Coimisinéir Nóirín Ó Sullivan

1. Réamhrá:

1.1 Tá sé mar pholasáí ag an nGarda Síochána go bhfuil an ceart ag gach oibrí nochtadh cosanta a dhéanamh de réir an Achta um Nochtadh Cosanta 2014 (an tAcht) agus tuairisc a thabhairt ar éagóir a thagann faoina n-aird le linn a bhfostaíochta.

1.2 Tá an Garda Síochána tiomanta a chinntiú go gcoimeádtar oibrí a dhéanann nochtadh cosanta (an nochtóir) go hiomlán ar an eolas faoi dhul chun cinn aon imscrúdaithe a eascraíonn as an nochtadh agus a chinntiú go gcuirtear toradh aon imscrúdaithe den sórt sin in iúl don oibrí a rinne an nochtadh.

1.3 Aon fhostaí de chuid an Gharda Síochána a líomhnaítear ina choinne;

(a) a bhfuil pionós déanta aige nó aici nó a rinne aimhleas nó a fhéachann le pionós a ghearradh nó a chur faoi deara aimhleasa oibrí a rinne an ní a ndéileáiltear leis mar nochtadh cosanta,

b) atá nó a bhí ag déanamh a dhícheall, go neamhriachtanach nó go míchuí, chun oibrí a rinne nochtadh faoin reachtaíocht a shainaithint,

c) go bhfuil sonraí nochtaithe aige a d'fhéadfadh céannacht oibrí a rinne an rud atá á láimhseáil mar nochtadh cosanta a shuíomh (ach amháin in imthosca a cheadaítear le hAlt 16(2) den Acht), nó

d) go bhfuil líomhain éagóir déanta aige arb eol dóibh a bheith bréagach (M.Sh. gan creideamh réasúnach go bhfuil sé fíor),

a bheith ina ábhar d'imscrúdú faoin gcód araíonachta ábhartha nó faoi na rialacháin ábhartha is infheidhme ag an am. Táthar ag súil go n-iompróidh fostaithe uile an Gharda Síochána iad féin i gcónaí ar bhealach a chothaíonn muinín agus iontaoibh an phobail, a sheasann le hionracas an Gharda Síochána.

1.4 Is iad príomhchuspóirí an Achta;

a) spreagadh a thabhairt d'oibríthe aon inní a d'fhéadfadh a bheith acu maidir le héagóir a thagann faoina n-aird i ndáil lena bhfostaíocht a ardú, lena n-áirítear éagóir atá i gcomhréir leis an sainmhíniú atá san Acht,

b) a thabhairt chun suntais gur iomchuí ábhair inní den sórt sin a ardú nuair a bheidh siad bunaithe ar chreideamh réasúnach is cuma má shainaithnítear aon éagóir ina dhiaidh sin, agus

c) cosaint a thabhairt ar phionós/dochar as nochtadh cosanta a bheith déanta de réir an Achta.

1.5 Is é cuspóir an bheartais seo meicníochtaí a chur ar fáil chun fíor-ábhair inní nó líomhaintí éagóra a thabhairt faoi deara, laistigh den Gharda Síochána, a luaithe agus is féidir gan eagla roimh pionós nó díoltas.

1.6 Ar ndóigh, ba cheart a thabhairt faoi deara, in ainneoin aon ní sa bheartas seo, go bhfuil dualgas i gcónaí ar chomhaltaí an Gharda Síochána seasamh leis an dlí, beatha a chosaint, cearta daonna gach duine a chosaint, coireacht a chosc agus coirpigh a thabhairt os comhair an cheartais. Ní scaoileann aon ní san Acht aon oibrí ó oibleagáidí sainordaitheacha a bhí ann roimhe seo chun aon éagóir a thuairisciú.

1.7 Tabharfaidh treoirínte tuairiscithe éifeachtacha suaimhneas do gach duine lena mbaineann trí;

a) daoine a dhíspreagadh ó éagóir tríd an dóchúlacht go dtuairisceofar gníomhaíocht den sórt sin a mhéadú,

b) cur amú acmhainní a laghdú ar bhainistiú géarchéime a d'fhéadfaí a chosc, dá dtabharfaí rabhadh luath don eagraíocht, agus

c) socruithe a dhéanamh chun tuairisciú inní laistigh den eagraíocht a éascú chun foráil a dhéanamh d'imscrúdú tapa agus críochnúil ar na hábhair a thuairiscítear.

1.8 Ní sheachnaíonn na meicníochtaí chun nochtadh cosanta a dhéanamh faoin Acht aon cheanglas dlíthiúil in aon reachtaíocht eile tuarascáil nó nochtadh a dhéanamh.

1.9 Ní thagann an polasaí seo in áit ná ní leasaíonn sé na polasaithe reatha ar nósanna imeachta casaoide nó gearáin faoi Bheartas agus Nósanna Imeachta an Gharda Síochána chun déileáil le Ciapadh, Ciapadh Gnéis agus Bulaíocht san Ionad Oibre.

a.10 Meabhraítear d'oibríthe sa Gharda Síochána go bhfuil idirdhealú idir;

a) faisnéis a bhaineann leis an éagóir atá leagtha amach san Acht a nochtadh, agus

b) nochtadh faisnéise a bhaineann le casaoid phearsanta a bhaineann leis an obair amháin, mar shampla;

i. a bhaineann le himní faoi iompar comhghleacaí nó coinbhleacht san ionad oibre (nach mbaineann le tuairisc éagóra). Ba cheart aghaidh a thabhairt ar cheisteanna den sórt sin trí Bheartas agus Nósanna Imeachta an Gharda Síochána chun déileáil le Ciapadh, Ciapadh Gnéis agus Bulaíocht san Ionad Oibre nó sa bheartas um Dhínit san Ionad Oibre.

2. An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014:

2.1 Forálann an tAcht do réimeas céimnithe noхта ina gcaithfidh oibrí ceanglais áirithe a chomhlíonadh agus iad ag déanamh a noхта d'fhaighteoirí sonracha le go bhféadfaidh a nochtadh na cosaintí atá in Acht 2014 a tharraingt. Tá trí leibhéal ar leith de cheanglais noхта sa réimeas céimnithe um nochtadh,

a) foláionn an chéad chéim nochtadh d'fhostóir an oibrí (lena mbaineann an beartas seo), d'Aire, agus do chomhairleoir dlí le linn dó comhairle dlí a fháil,

b) gur nochtadh do dhuine forordaithe an dara céim, agus

c) is éard atá sa tríú céim ná nochtadh i gcásanna eile seachas do na faighteoirí sin sa chéad chéim agus sa dara céim.

Ní gá go ndéanfaidh nochtóir nochtadh trí bhealaí noхта na chéad nó an dara céim sula ndéanann sé nochtadh tríd an tríú céim. Mar sin féin tá níos mó ceanglais ann nach mór a shásamh chun nochtadh a mheas mar nochtadh cosanta nuair a dhéantar é i gcomhréir leis an tríú céim.

2.2 Sainmhíonann an tAcht nochtadh cosanta mar “nochtadh faisnéise ábhartha” arna dhéanamh ag “oibrí” do;

a) fostóir nó duine freagrach eile - (Alt 6),

b) duine forordaithe - (alt 7),

c) an tAire — (Alt 8),

d) comhairleoir dlí (Alt 9), nó –

e) in imthosca áirithe do dhuine seachas an duine thuas – (Alt 10)

2.3 Sainmhínítear “oibrí” faoin Acht mar seo a leanas;

2.4 Is éard is faisnéis ann ná “faisnéis ábhartha” mar atá sainmhínithe faoi Alt 5(2) den Acht más rud é;

- a) de réir mar a chreideann an t-oibrí go réasúnach, go bhfuil claonadh aige éagóir iomchuí amháin nó níos mó a thaispeáint, agus
- b) gur tháinig sé ar aird an oibrí maidir le fostaíocht an oibrí.

2.5 Sainmhínítear “Eagóir Ábhartha” le hAilt 5(3) go 5(5) den Acht agus folaíonn sé mar seo a leanas;

- a) go bhfuil cion déanta, á dhéanamh nó gur dóigh go ndéanfar,
- b) gur mhainnigh duine, go bhfuil ag mainneachtain nó gur dóigh go mainneoidh sé aon oibleagáid dhlíthiúil, seachas oibleagáid dhlíthiúil a eascraíonn faoi chonradh fostaíochta an oibrí nó faoi chonradh eile trína ngeallann an t-oibrí aon obair nó seirbhísí a dhéanamh nó a chomhlíonadh go pearsanta, a chomhlíonadh,
- c) gur tharla, go bhfuil nó gur dóigh go dtarlóidh iomrall ceartais,
- d) go bhfuil, go bhfuil nó gur dóigh go gcuirfear sláinte nó sábháilteacht aon phearsa aonair i mbaol,
- e) go ndearnadh, go bhfuiltear nó gur dóigh go ndéanfar dochar don chomhshaol,
- f) gur tharla, nó gur dóigh go dtarlóidh, úsáid neamhdhleathach nó mhíchuí ar shlí eile as cistí nó acmhainní comhlachta phoiblí, nó airgid phoiblí eile,
- g) go bhfuil gníomh nó neamhghníomh de chuid comhlachta phoiblí nó thar ceann comhlachta poiblí leatromach, idirdhealaitheach nó mórfhaillíoch nó gur mór-mhíbhainistíocht é, nó
- h) an fhaisnéis sin a thaispeánfadh go bhfuil ábhar ar bith a thagann faoi réim aon cheann de na míreanna sin roimhe seo á cheilt, á cheilt nó á scriosadh, nó gur dóigh go ndéanfar é a cheilt nó a dhíothú;

2.6 Baineann nochtadh cosanta le faisnéis ábhartha a bhaineann le “éagóir ábhartha”;

- a) a tharla,
- b) atá ag tarlú, nó
- c) ar tí tarlú.

2.7 Níl sé ábhartha cé acu ar tharla, ar tharla nó ar tharla “éagóir iomchuí” in Éirinn nó in áit eile agus cé acu an dlí in Éirinn nó aon tír nó críoch eile an dlí a bhaineann leis.

- 2.8** Caithfidh creideamh réasúnta a bheith ag oibrí go léiríonn an fhaisnéis a nochtar, nó go léiríonn sé, éagóir. Ní chiallaíonn an téarma “creideamh réasúnach” go gcaithfidh an creideamh a bheith ceart. Tá oibríthe i dteideal a bheith cearr ina gcreideamh, chomh fada agus a bhí a gcreideamh bunaithe ar fhorais réasúnacha.
- Ní ghearrfar pionós ar aon oibrí go simplí as é a fháil mícheart, chomh fada agus go raibh tuairim réasúnach ag an oibrí gur léirigh an fhaisnéis a nochtaíodh, nó gur léirigh an fhaisnéis go raibh sé mícheart.

3. Cé a fhéadfaidh Nochtadh Cosanta a dhéanamh?

3.1 Forálann an tAcht go bhféadfaidh “oibrí” nochtadh cosanta a dhéanamh. I gcás an Gharda Síochána folaíonn sé seo gach fostaí de chuid an Gharda Síochána.

3.2 Tá sainmhíniú leathan ar oibrí riachtanach mar go gcinntíonn sé gur féidir le raon leathan daoine atá ag obair don Gharda Síochána, i gcáil ar bith, leas a bhaint as na cosaintí faoin reachtaíocht, rud a spreagann nochtadh cosanta a dhéanamh.

3.3 Tá an Garda Síochána tiomanta do chinntiú go dtabharfar na cosaintí mar atá leagtha amach in Alt 12 den doiciméad beartais seo do chomhaltaí Chúltaca an Gharda Síochána. Sa chás go ndéanann ball de Chúltaca an Gharda Síochána gearán go bhfuil pionós á ghearradh air/uirthi as nochtadh cosanta a bheith déanta aige/aici, déanfar an gearán sin a imscrúdú/scrúdú de réir an bheartais seo.

3.4 Is iad seo a leanas na cosaintí eagraíochtúla inmheánacha a thugtar do chomhaltaí Chúltaca an Gharda Síochána:

a) Déanfar céannacht bhall de Chúltaca an Gharda a nochtfaidh éagóir iomchuí de réir an Bheartais seo a chosaint faoi na nósanna imeachta atá leagtha amach in Alt 9 den bheartas seo.

b) Cosnófar baill de Chúltaca an Gharda Síochána ó ghníomhartha pionóis nó ó bhagairtí pionóis mar gheall ar nochtadh na héagóra ábhartha de réir cheanglais an Bheartais seo. Ní cheadóidh an Garda Síochána d’aon duine eile pionós a ghearradh nó pionós a ghearradh as nochtadh a dhéanamh de réir an Bheartais seo. Déanfaidh an Garda Síochána gníomh cuí chun aon pionós ar chomhaltaí de Chúltaca an Gharda Síochána a chosc agus a leigheas as nochtadh cosanta a bheith déanta acu.

3.5 Is féidir le baill de Chúltaca an Gharda Síochána gearán faoi phionós faoin mBeartas seo a dhéanamh de réir na bhforálacha atá in Alt 12.6. Tabhair faoi deara nach mbeidh ceart caingean ag ball de Chúltaca an Gharda Síochána faoin Acht maidir le haon éileamh ar phionós nó dochar.

3.6 Tabharfar na tacaíochtaí agus an chomhairle chéanna do chomhaltaí de Chúltaca an Gharda Síochána agus atá ar fáil d’oibríthe” a nochtáíonn éagóir ábhartha de réir an Bheartais seo.

3.7 Beidh feidhm freisin ag na forálacha measúnaithe, imscrúdaithe, aiseolais agus athbhreithnithe mar atá leagtha amach sa pholasaí seo, a bhaineann le nochtadh éagóra ábhartha a rinne “oibríthe” maidir le nochtadh a dhéanann comhaltaí de Chúltaca an Gharda Síochána.

4. Nochtadh Cosanta a dhéantar seachas de réir an bheartais seo:

4.1 Tá an Coimisinéir tiomanta a chinntiú go ndéileáiltear go hiomlán le gach nochtadh cosanta a dhéantar faoi Alt 6 den Acht faoin mbeartas seo. Ina theannta sin, admhaítear go bhfuil an ceart ag oibríthe laistigh den Gharda Síochána faoin Acht nochtadh cosanta a dhéanamh seachas ar an mbealach a leagtar amach faoi Alt 6 den Acht.

4.2 Tá gach oibrí i dteideal nochtadh cosanta a dhéanamh do dhuine/comhlacht seachas de réir an bheartais seo mar a leanas;

a) Duine freagrach eile;

Féadfaidh oibrí nochtadh a dhéanamh freisin do dhuine freagrach eile i gcás ina gcreideann an t-oibrí le réasún go mbaineann an éagóir ábhartha go hiomlán nó go príomha le hiompar an duine sin nó le rud éigin a bhfuil freagracht dhlíthiúil ar an duine sin as a mheas mar nochtadh d'fhostóir an oibrí.

b) Duine/comhlacht forordaithe

Féadfar nochtadh cosanta a dhéanamh do cheann de na comhlachtaí forordaithe atá liostaithe in [IR 339/2014](#) arna leasú ag [IR 448/2015](#). Go ginearálta tá feidhmeanna rialála ag na comhlachtaí seo sa réimse is ábhar do na líomhaintí agus féadfaidh oibrí nochtadh a dhéanamh do dhuine forordaithe má chreideann an t-oibrí le réasún go dtagann an éagóir ábhartha faoi shainchúram an chomhlachta sin.

Caithfidh an t-oibrí a chreidiúint go bhfuil an fhaisnéis a nochtar, agus aon líomhain atá inti, fíor go substaintiúil.

b) Aire den Rialtas

Má tá nó má bhí oibrí fostaithe i gcomhlacht poiblí, féadfaidh siad nochtadh a dhéanamh don Aire ar a mbronntar nó ar a bhforchuirtear aon fheidhm a bhaineann leis an gcomhlacht poiblí le haon achtachán nó faoi.

b) Comhairleoir dlí

Ceadaíonn Acht 2014 d'oibrí nochtadh a dhéanamh le linn dó comhairle dlí a fháil ó abhcóide, aturnae, oifigeach ceardchumainn nó oifigeach de chuid comhlacht eisceithe (is comhlacht eisceithe comhlacht a dhéanann idirbheartaíocht ar phá agus coinníollacha le fostóir ach nach ceardchumann é mar a mhínítear in Alt 6 d'Acht na gCeardchumann 1941 é).

e) **Duine seachtrach eile**, faoi réir na gcoinníollacha seo a leanas;

i. go gcreideann an t-oibrí a dhéanann an nochtadh le réasún go bhfuil an fhaisnéis a nochtar, agus aon líomhain atá inti, fíor go substaintiúil,

ii. nach bhfuil an t-oibrí atá ag déanamh an nochtadh ag déanamh an nochtadh chun sochair phearsanta,

iii. i gcúinsí uile an cháis, go gcaithfidh sé a bheith réasúnach go mbeadh an nochtadh déanta ag an oibrí, agus

iv. go gcomhlíontar ceann amháin nó níos mó de na coinníollacha seo a leanas;

. go gcreideann an t-oibrí le réasún go gcuirfear pionós air/uirthi óna f(h)ostóir má dhéanann sé an nochtadh dá f(h)ostóir, do dhuine forordaithe, nó d'Aire; mura bhfuil duine forordaithe ann,

. go ndéanfar an fhianaise a bhaineann leis an éagóir iomchuí a cheilt nó a scrios má dhéanann an t-oibrí an nochtadh dá fhostóir,

. go ndearna an t-oibrí an fhaisnéis chéanna go substaintiúil roimhe sin dá fhostóir, do dhuine forordaithe nó d'Aire i gcomhlíonadh an Achta, agus

. go bhfuil an éagóir ábhartha thar a bheith tromchúiseach.

5. Nochtadh Faisnéise a bhaineann le nithe a bhaineann le Forghníomhú an Dlí nó Faisnéis a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar Shlándaíl, Cosaint, Caidreamh Idirnáisiúnta agus Faisnéise:

Nósanna imeachta um fhorghníomhú an dlí um nochtadh

5.1 Soláthraíonn an tAcht nósanna imeachta speisialta do nochtadh faisnéise a bhaineann le cúrsaí forghníomhaithe an dlí. Baineann na nósanna imeachta speisialta seo le nochtadh faisnéise ábhartha a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go n-éascófaí cion a dhéanamh nó a dhéanfadh dochar nó lagú;

b) cionta a chosc, a bhrath nó a imscrúdú, ciontóirí a ghabháil nó a ionchúiseamh nó éifeachtacht na modhanna, na gcóras, na bpleananna nó na nósanna imeachta dleathacha a úsáidtear le haghaidh aon cheann de na hábhair sin,

c) aon dlí a fhorghníomhú nó a riaradh nó a chomhlíonadh,

d) modhanna, córais, pleananna nó nósanna imeachta dleathacha a úsáidtear chun sábháilteacht an phobail nó sábháilteacht nó slándaíl daoine nó maoine a áirithiú,

e) cothroime imeachtaí os comhair cúirte nó binse,

f) urrús forais iomchuí, nó

g) slándaíl aon chórais cumarsáide de chuid an Gharda Síochána, Óglaiġh na hÉireann nó forais iomchuí.

5.2 Is féidir nochtuithe a bhaineann le cúrsaí forghníomhaithe an dlí dá dtagraítear i Mír 5.1 thuas a nochtadh do:

b) fostóir an oibrí,

c) chuig abhcóide, aturnae, oifigeach ceardchumainn nó oifigeach de chuid comhlachta eiscthe i gcúrsa an oibrí a bheith ag fáil comhairle dlí, nó

d) do dhuine forordaithe.

5.3 Ní mór faisnéis faoi cháinócóirí a nochtadh don Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus ar an modh a shonraítear in alt 10 den Acht.

5.4 Ní féidir nochtadh a dhéanamh lasmuigh de na faighteoirí thuasluaite ach amháin má dhéantar é do chomhalta de Dháil Éireann nó de Sheanad Éireann ar an modh a shonraítear in alt 10 den Acht agus má chomhlíontar na ceanglais seo a leanas freisin;

a) gur nochtadh an fhaisnéis ábhartha chéanna go substaintiúil do dhuine forordaithe,

- b) go bhfuil tréimhse réasúnach ama chun caingean a ghlacadh i ndáil leis an nochtadh sin imithe thart, agus
- c) tar éis fógra a thabhairt don duine forordaithe i ndáil leis an bhfaisnéis iomchuí, creideann an t-oibrí le réasún nach bhfuil aon ghníomh déanta ag an duine forordaithe nó, má tá gníomh déanta, go gcreideann an t-oibrí le réasún go bhfuil sé neamhleor.

5.5 Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mbreathnaítear ar nochtadh d’Aire maidir le haon ábhair forghníomhaithe an dlí mar atá sainmhínithe mar nochtadh céadchéime mar atá sé i ndáil le hábhair eile agus tarraingíonn sé ceanglais alt 10 den Acht.

Slándáil, cosaint, caidreamh idirnáisiúnta agus faisnéis

5.6 Forálann Alt 18 den Acht do rialacha agus nósanna imeachta speisialta atá riachtanach d’oibríthe a bhfuil rochtain acu le linn dóibh a gcuid dualgas a chomhlíonadh ar fhaisnéis íogair agus an-rúnda a bhaineann le caomhnú shlándáil an Stáit. Tugann sé isteach teorainneacha áirithe ar na bealaí trína ndéantar nochtadh cosanta a bhaineann le faisnéis den sórt sin.

5.7 Baineann na forálacha speisialta seo le nochtadh faisnéise a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go ndéanfadh sé dochar do shlándáil an Stáit, do chosaint an Stáit nó do chaidreamh idirnáisiúnta an Stáit. Cuimsíonn siad freisin faisnéis a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go nochtfaí, nó go nochtfaí, céannacht duine a thug faisnéis faoi rún do chomhlacht poiblí maidir le forghníomhú nó riaradh an dlí nó aon fhoinsé eile de. faisnéis den sórt sin tugtha faoi rún.

5.8 Ina theannta sin, baineann an chuid seo le nochtadh faisnéise:

- a) a fuarthas nó a ullmhaíodh chun críche faisnéise maidir le slándáil nó cosaint an Stáit,
- b) a bhaineann le:
 - (i) tactics, straitéis nó oibríochtaí Óglaigh na hÉireann sa Stát nó lasmuigh de, nó
 - (ii) gníomhaíochtaí a bhrath, a chosc nó a chur faoi chois arb é is aidhm dóibh nó a d’fhéadfadh an bonn a bhaint d’ord poiblí nó d’údarás an Stáit (a bhfuil an bhrí chéanna leis in alt 2 den Acht um Chiontaí in aghaidh an Stáit 1939 in abairt sin;),
- c) arb é atá inti cumarsáid idir Aire den Rialtas agus misean taidhleoireachta nó post consalachta sa Stát nó cumarsáid idir an Rialtas nó duine a ghníomhaíonn thar ceann an Rialtais agus rialtas eile nó duine a ghníomhaíonn thar ceann rialtais eile,
- d) arb é atá inti cumarsáid idir Aire den Rialtas agus misean taidhleoireachta nó post consalachta de chuid an Stáit,

e) a cuireadh in iúl faoi rún d'aon duine sa Stát nó lasmuigh de ó aon duine sa Stát nó lasmuigh de, agus a bhaineann leis,

(i) faisnéis a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go ndéanfadh sí dochar do shlándáil an Stáit, do chosaint an Stáit, nó do chaidreamh idirnáisiúnta an Stáit, nó

(ii) faisnéis a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go nochtfaí, nó go nochtfaí, céannacht duine a thug faisnéis faoi rún do chomhlacht poiblí i ndáil le forghníomhú nó riaradh an dlí nó aon fhoinse eile den sórt sin; faisnéis a thugtar faoi rún, nó

(iii) cosaint chearta an duine,

agus gur chuir an duine deiridh in iúl go raibh sé faoi rún nó go gcuirfí in iúl é faoi rún;

f) a cuireadh in iúl faoi rún ó, chuici nó laistigh d'eagraíocht idirnáisiúnta stát nó d'fho-orgán d'eagraíocht den sórt sin nó d'institiúid nó do chomhlacht de chuid an Aontais Eorpaigh nó a bhaineann le caibidlíochtaí idir an Stát agus eagraíocht, orgán, institiúid nó comhlacht den sórt sin nó laistigh d'eagraíocht, orgán, institiúid nó comhlacht den sórt sin nó i ndáil léi; nó

g) atá i dtaifead ar eagraíochta, orgáin, forais nó comhlachta dá dtagraítear i mír (f) agus a bhfuil toirmeasc ar an eagraíocht, ar an orgán, ar an bhforas nó ar an gcomhlacht é a nochtadh;.

Ní cháileoidh nochtadh faoin alt seo mar nochtadh cosanta mura nochtfar é de réir na gcoinníollacha atá san Acht.

5.9 Is féidir faisnéis a bhaineann le slándáil, cosaint, caidreamh idirnáisiúnta agus cúrsaí faisnéise mar a shainítear thuas a nochtadh:

c) fostóir an oibrí;

d) d'Aire den Rialtas ar a mbronntar nó ar a bhforchuirtear aon fheidhm a bhaineann leis an gcomhlacht poiblí le haon achtachán nó faoi aon achtachán má tá nó má bhí an t-oibrí fostaithe i gcomhlacht poiblí;

e) chuig abhcóide, aturnaí, oifigeach ceadchumainn nó oifigeach de chuid comhlachta eiscthe le linn don oibrí comhairle dlí a fháil;

5.10 Ní fhéadfar nochtuithe a bhaineann le slándáil, cosaint, caidreamh idirnáisiúnta agus cúrsaí faisnéise mar a shainítear in Alt 5.8 thuas a nochtadh ach amháin lasmuigh de na faighteoirí thuasluaite má nochtar é d'oifig an Fhaighteora Nochtadh agus ar an modh a shonraítear in alt 10 den Acht.

5.11 I gcás ina ndéantar nochtadh cosanta don Faighteoir Nochtadh, ní mór don Fhaighteoir Nochtadh an fhaisnéis ábhartha a bhreithniú agus má mheasann sé nó sí nach bhfuil nochtadh na faisnéise ábhartha mar cheann lena mbaineann alt 18, ní mór dó nó di fógra a thabhairt don duine a rinne an nochtadh ag lua na tuairime sin. Má mheasann an Faighteoir Nochtadh go bhfuil feidhm ag alt 18 maidir le faisnéis ábhartha a nochtadh, ní mór dó nó di tuarascáil a dhéanamh ag tagairt don fhaisnéis ábhartha lena breithniú ag sealbhóir na hoifige poiblí sin, nó ag cibé comhlacht poiblí, de réir mar a fheictear don Fhaighteoir Nochtadh a bheith ar an gceann is oiriúnaí chun an fhaisnéis ábhartha a mheas. Ní mór don Faighteoir Nochtadh aon mholtaí den sórt sin a chur san áireamh ina thuarascáil nó ina tuarascáil maidir le beart a dhéanamh maidir leis an bhfaisnéis ábhartha a mheasfaidh an Faighteoir Nochtadh a bheith cuí.

Nóta: Tá Oifig an Faighteoir Nochtadh fós le bunú. Nuair a bheidh sé bunaithe déanfar an Beartas seo a nuashonrú chun faisnéis teagmhála a chur san áireamh leis.

6. Conas Nochtadh Cosanta a dhéanamh faoin mBeartas seo:

6.1 Féadfaidh Coimisinéir an Gharda Síochána ac(h)uid feidhm, mar fhostóir faoin Acht, a tharmligean chuig duine eile.

6.2 Tá a feidhmeanna tarmligthe ag an gCoimisinéir faoin Acht chuig an Ard-Cheannfort ar Acmhainní Daonna agus Forbairt Daoine agus chuig an Stiúrthóir Acmhainní Daonna Sibhialtacha, ar a dtabharfar Bainisteoirí um Nochtadh Cosanta.

6.3 Féadfaidh oibrí ar mian leis nochtadh cosanta a dhéanamh de réir Alt 6 den Acht an nochtadh a dhéanamh do cheachtar de na **Bainisteoirí um Nochtadh Cosanta** (sonraí teagmhála leagtha amach thíos).

6.4 Caithfidh creideamh réasúnta a bheith ag an nochtóir gur tharla an éagóir, go bhfuil sé ag tarlú nó gur dócha go dtarlóidh sé. Ba cheart nochtadh cosanta a dhéanamh a luaithe agus is féidir tar éis don oibrí é a chur ar an eolas.

6.5 Níor cheart go ndéanfaidh nochtóirí iarracht an éagóir a imscrúdú iad féin nó fianaise a bhailiú chun tacú lena nochtadh nó féachaint le moill a chur ar nochtadh cosanta a dhéanamh ar an gcúis seo.

6.6 Féadfar nochtadh cosanta atá á dhéanamh de réir na nósanna imeachta anseo a sholáthar nó a dhéanamh i scríbhinn i cibé foirm a éilíonn an Bainisteoir Nochtadh Cosanta. Ba cheart go mbeadh faisnéis i nochtadh faisnéise a bhaineann leis an éagóir ábhartha chun na cosaintí atá ar fáil faoin Acht a mhealladh. Beidh **Foirm (PD1) ag Aguisín A** ag gabháil le nochtadh cosanta a dhéantar de réir an bheartais seo. Mura ndéantar an nochtadh cosanta i scríbhinn ba chóir don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta iarracht a dhóthain eolais a fháil chun foirm PD1 a chomhlánú.

6.7 Tá an dá sheoladh ríomhphoist slán tiomnaithe seo a leanas nach mbeidh ach rochtain ag na Bainisteoirí um Nochtadh Cosanta orthu ar fáil chun na críche seo.;

c) An tArd-Cheannfort H.R.P.D.

CSHRPDPDM@Garda.ie,

d) Stiúrthóir Acmhainní Daonna Sibhialtacha

DirCivHRPDM@garda.ie

Ní féidir ach leis an mBainisteoir Nochtadh Cosanta ábhartha na seoltaí ríomhphoist seo a rochtain.

6.8 Is féidir faisnéis maidir le nochtadh cosanta a dhéanamh a fháil freisin ach glaoch ar an uimhir seo a leanas: **01 6661777**.

6.9 Nuair a dhéantar nochtadh cosanta ba chóir é a léamh don nochtóir agus, más i scríbhinn, é a shíniú i láthair an Bhainisteora Nochtadh Cosanta (mura bhfuil cúis mhaith ann gan é sin a dhéanamh). Cuirfear cóip den taifead scríofa ar fáil don nochtóir.

6.10 Agus nochtadh cosanta á dhéanamh aige féadfaidh nochtóir;

c) an tuarascáil a thabhairt don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta,

d) iad féin a shainaithint go soiléir de réir ainm, céime nó gráid, uimhir chláraithe nó foirne agus stáisiún nó ionad oibre ionas gur féidir leis an mBainisteoir Nochtadh Cosanta a fhíorú gur oibrí sa Gharda Síochána an t-oibrí a dhéanann an nochtadh,

e) más féidir, faisnéis leordhóthanach a sholáthar chun céannacht an duine nó na ndaoine a bhfuil gearán á dhéanamh ina leith a shuíomh,

f) a chur in iúl go soiléir go bhfuil an tuarascáil á tabhairt aige nó aici de réir an Achta,

g) gach faisnéis, doiciméad nó taifead a bhaineann leis an éagóir líomhnaithe atá ina seilbh cheana féin a nochtadh,

h) ceanglais uile an Bhainisteora Nochtadh Cosanta a chomhlíonadh maidir leis an bhfoirm ina nochtfar an fhaisnéis sin, agus

i) sonraí teagmhála roghnaithe a thabhairt lena n-áirítear an modh teagmhála, ag cur rúndachta san áireamh.

6.11 Níor cheart do nochtóir iarracht a dhéanamh cruthúnas a fháil ar a n-amhras roimh nó tar éis nochtadh cosanta a dhéanamh.

6.12 Ba cheart go mbeadh “*faisnéis*” i nochtadh a léiríonn éagóir. Is é an ghnáthchiall a bhaineann le “*faisnéis*” a nochtadh ná fíricí a chur in iúl, mar shampla a rá gur tharla eachtraí áirithe. Ní hionann é sin agus líomhain a dhéanamh ar bhonn amhrais nach bhfuil bunaithe ar aon rud inláimhsithe.

6.13 Féadfar nochtadh cosanta a dhéanamh maidir le héagóir a tharlaíonn sa Stát nó in áit eile, cibé an bhfuil nó nach bhfuil sé clúdaithe ag dlí na hÉireann nó faoi dhlí tíre eile chomh fada agus a chomhlíonann sé na coinníollacha eile chun cáiliú mar nochtadh cosanta.

6.14 Ligeann Alt 6 den Acht don fhostóir tríú páirtí speisialtóireachta a ainmniú chun nochtadh cosanta a fháil thar ceann an fhostóra. I D’ainmnigh an Coimisinéir Transparency International (TI) Ireland mar an duine atá freagrach chun nochtadh cosanta a fháil, mar a cheadaítear le hAlt 6(2) den Acht.

¹ Alt 6(2) den Acht “Déileálfar le hoibrí a dhéanann, de réir nós imeachta a n-údaraíonn fhostóir an oibrí a úsáid, nochtadh do dhuine seachas an fhostóir chun críocha an Achta. faoin Acht seo mar nochtadh don fhostóir.”

6.15. Cuireann TI Ireland timpeallachtaí tacaíochta chun cinn d'oibrithe chun inní faoi éagóir a ardú agus déanann sé seo ar go leor bealaí.

1. Feidhmíonn sé Líne Chabhrach 'Speak Up' (trí ghlaio nó foirm ar líne comhlánaithe ag an nochtóir) a bhailíonn sonraí bunúsacha ar nádúr na tuarascála agus a sannann uimhreacha aitheantais cliant agus gearán don chás. Tabharfaidh an líne chabhrach comhairle don chliant an uimhir aitheantais cliant a sannadh dó a úsáid i ngach cumarsáid, lena n-áirítear comhfhreagras le faighteoir a nocht, ionas gur féidir le geallsealbhóirí údaraithe próiseáil an nocht a rianú nó monatóireacht a dhéanamh orthu. I gcásanna áirithe, féadfaidh an cliant rogha a dhéanamh cumarsáid a dhéanamh gan ainm ag baint úsáide as an uimhir aitheantais cliant a sannadh dóibh.
2. Sa chás go greideann Comhordaitheoir na Líne Cabhrach go bhféadfaí an tuarascáil a mheas mar nochtadh cosanta, féadfar tuilleadh comhairle a lorg ó aturnae san Ionad Trédhearcachta um Chomhairle Dlí (TLAC) chun é seo a dhearbhu.
3. Féadfaidh TLAC bualadh leis an nochtóir agus, i gcásanna áirithe, comhairle dlí a sholáthar saor in aisce lena bhféadfaí litir chomhairle chomh maith le cúnaimh a áireamh, i gcás inar gá sin, chun nochtadh a dhréachtú don fhaighteoir cuí sa Gharda Síochána agus/nó san údarás inniúil.

6.16. Is é ról TI Éireann ná oibrithe a spreagadh go ginearálta chun tuarascálacha a dhéanamh iad féin le treoir agus tacaíocht chuí, agus mar sin cuireann sé na tacaíochtaí thuas ar fáil don nochtóir chun ligean dó nó di inní a nochtadh don fhostóir. Má mheastar gur mó an seans go mbeidh ceist an nochtóra ina cheist a bhaineann le AD/fostaíocht, cuirfidh an líne chabhrach iad ar aghaidh chuig an aonad ábhartha laistigh den Gharda Síochána chun tuairisc a thabhairt.

6.17. Sa chás go roghnaíonn nochtóir comhairle agus tacaíocht a fháil ó TI Éireann, ní thaispeánfar céannacht an nochtóra don Gharda Síochána. Fanfaidh an teagmháil faoi rún i gcónaí idir an nochtóir agus TI Éireann, mura n-iarrann an nochtóir a mhalairt.

6.18. Nuair a bheidh an tacaíocht agus/nó an chomhairle riachtanach faighte ag an nochtóir ó TI Éireann, féadfaidh sé nó sí leanúint leis an bpróiseas agus an tuairisc ábhartha a chur faoi bhráid an Bhainisteora Nochtadh Cosanta. Chomh luath agus a dhéantar nochtadh cosanta, beidh feidhm ag na cosaintí a thugtar leis an Acht maidir leis an nochtóir.

Is féidir faisnéis maidir le Líne Chabhrach 'Speak Up' TI Éireann agus TLAC a fháil ó <https://transparency.ie/helpline>.

7. Dualgais Bhainisteora Nochtadh Cosanta:

7.1 A bheith i d'fhaighteoir rúnda sa Gharda Síochána ar nochtadh cosanta faoin Acht.

7.2 Gach beart indéanta a dhéanamh lena chinntiú nach nochtfar céannacht duine a dhéanann nochtadh cosanta ach amháin de réir Alt 16(2) den Acht.

7.3 A chinntiú go gcomhlíonann an nochtadh na critéir maidir le nochtadh cosanta agus, sa chás nach ndéanann sé, a chur in iúl don nochtóir cén fáth nach dtagann sé faoi raon an Achta. D'fhéadfadh nach mbeadh i gceist leis seo ach nithe áirithe a shoiléiriú, aon mhíthuiscintí a ghlanadh

nó an t-ábhar a réiteach trí ghníomhaíocht chomhaontaithe gan gá le himscrúdú.

7.4 Ní mór don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta a chur in iúl don nochtóir go bhfuil an fhaisnéis a bhaineann leis an éagóir:

- c) ní foláir nó gur tháinig siad ar aird an oibríthe i ndáil lena bhfostaíocht,
- d) ní mór creideamh réasúnach a bheith ag an oibrí go léiríonn an fhaisnéis a nochtar éagóir, agus
- e) go bhfuil an nochtadh á dhéanamh de réir an Achta.

7.5 Agus nochtadh cosanta á ghlacadh aige, níor cheart don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta díriú ar inspreagadh an nochtóra ach ar ábhar an nochtadh. Féadfar aon ghearán a dhéantar faoin bpolasaí seo a mheascadh le gearán pearsanta agus ní mór measúnú cuí a dhéanamh ar aon ghearán chun cineál beacht an nochtadh a chinneadh.

7.6 I gcás go mbaineann an fhaisnéis a nochtar le hábhar a thagann faoi shainchúram polasaí eile, ba chóir an t-oibrí atá ag déanamh an nochtadh a chur ar an eolas dá réir sin agus ba chóir machnamh a dhéanamh ar an ábhar a leanúint faoin mbeartas sin.

7.7 Agus Nochtadh Cosanta á ghlacadh aige, ba cheart don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta na sonraí seo a leanas a thaifeadadh:

- c) ainm an nochtóra, post sa Gharda Síochána, limistéar/ionad oibre agus sonraí teagmhála,
- d) dáta na héagóra líomhnaithe (más eol), nó an dáta a thosaigh nó a sainithníodh an éagóir líomhnaithe,
- e) an bhfuil nó nach bhfuil an éagóir líomhnaithe fós ar siúl,

f) an bhfuil an éagóir líomhnaithe nochta cheana féin d'aon duine/comhalta bainistíochta eile agus má tá cathain agus cén éifeacht,

e) sonraí na héagóra líomhnaithe agus aon fhaisnéis tacaíochta,

c) ainm an duine nó na ndaoine (más eol nó más infheidhme) a líomhnaítear go raibh baint aige nó aici leis an éagóir líomhnaithe, agus

d) aon fhaisnéis iomchuí eile.

7.8 A luaithe is indéanta, déan measúnú ar an nochtadh agus seol tuairisc rúnda gan ainm chuig comhalta nach ísle céim ná Príomh-Cheannfort nó Príomhoifigeach a sheolfaidh nó a chuirfidh faoi deara scrúdú/imscrúdú a dhéanamh – Aguisín B.

7.9 Fógra a thabhairt don Choimisinéir go bhfuil nochtadh cosanta déanta agus an gníomh a rinneadh gan céannacht an oibrí a nochtadh.

7.10 Taifid scríofa faoi rún a choinneáil maidir le nochtadh a fuarthas, agus teagmháil a chothabháil.

7.11 A chinntiú go gcoimeádtar an nochtóir ar an eolas faoi dhul chun cinn aon fhiosrúcháin/imscrúdaithe a dhéantar faoin mbeartas seo mar thoradh ar a nochtadh.

7.12 Ba cheart go mbeadh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta ar an eolas faoi aon rioscaí a bhaineann leis an nochtadh agus doiciméadú a dhéanamh ar aon rioscaí a shainaitníonn an t-oibrí a dhéanann an nochtadh.

7.13 Déanfaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta fiosrúcháin rúnda rialta a bhaineann leo le himscrúduithe eile a bhaineann leis an Nochtadh Cosanta agus an Coimisinéir agus an nochtóir a choinneáil ar an eolas dá réir.

7.14 Nuair is gá faisnéis a nochtadh a d'fhéadfadh nó a shainaithneoidh an t-oibrí a rinne an nochtadh, nó i gcás ina bhfuil gníomh á dhéanamh a bhféadfadh aithint an oibrí a bheith mar thoradh air, beidh sé seo ina ábhar a phléifear leis an mBainisteoir Nochtadh Cosanta agus an t-oibrí roimh ré.

7.15 Rachaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta i dteagmháil go rialta leis an té ar a bhfuil an t-imscrúdú/scrúdú.

7.16 Féadfaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta seirbhísí aon chomhlacht gairmiúil nó gairmiúil ábhartha inmheánach nó seachtrach a fhostú agus idirchaidreamh cuí a dhéanamh le gairmithe nó comhlachtaí gairmiúla den sórt sin chun cabhrú leis nó léi a chuid nó a cuid dualgas a chomhlíonadh.

7.17 Measúnú Riosca:

Ba chóir go mbeadh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta ar an eolas faoi aon rioscaí a bhaineann leis an nochtadh agus doiciméadú a dhéanamh ar aon rioscaí a d'aithin an t-oibrí a dhéanann an nochtadh. Ba cheart bearta iomchuí a ghlacadh chun aon rioscaí den sórt sin a mhaolú go leordhóthanach. Ba cheart an t-oibrí atá ag déanamh an nochtadh a chur ar an eolas faoi infhaighteacht na meicníochtaí tacaíochta eagraíochtúla ábhartha lena n-áirítear cúnamh d'fhostaithe agus tacaíocht píaraí.

8. Nós Imeachta maidir le Nochtadh Cosanta a Fháil:

8.1 Ar nochtadh cosanta a fháil déanfaidh an Bainisteoir um Nochtadh Cosanta measúnú tosaigh nó cuirfidh sé nó sí faoi deara go ndéanfar measúnú tosaigh chun a chinneadh cén gníomh is cuí. Cuirfidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta an nochtóir ar an eolas faoi thoradh an mheasúnaithe. Más léir go dtagann an t-ábhar inní ar bhealach níos oiriúnaí faoi bheartas/nós imeachta difriúil, cuirfear in iúl don nochtóir gur cheart dó dul ar aghaidh de réir an bheartais/nós imeachta sin.

8.2 Mura bhfuil sé soiléir an gcáilíonn an nochtadh mar nochtadh cosanta, déileálfaidh an Bainisteoir um Nochtadh Cosanta leis an nochtadh mar nochtadh cosanta (agus cosnóidh sé céannacht an nochtóra de réir an Bheartais) go dtí go mbeidh sé/sí sásta go bhfuil an fhaisnéis ann nach nochtadh cosanta é.

8.3 Déanfaidh an Bainisteoir um Nochtadh Cosanta, dá dtuairiscítear líomhain éagóir, a luaithe is indéanta ina dhiaidh sin, an t-ábhar a thuairisciú don Choimisinéir (ag cinntiú go gcoimeádtar rúndacht) agus tuairisceoidh sé torthaí an mheasúnaithe tosaigh.

8.4 I gcás ina líomhnaítear líomhain éagóir ar thaobh an Choimisinéara, tuairisceoidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta an cheist don Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais áit a ndéileálfar leis ar mhodh a fhorordóidh an tAire.

8.5 Más deimhin leis an mBainisteoir um Nochtadh Cosanta, tar éis an mheasúnaithe tosaigh, go nochtann an nochtadh cosanta ábhar ar gá é a scrúdú/imscrúdú, cuirfidh an Bainisteoir um Nochtadh Cosanta an t-ábhar ar aghaidh chuig comhalta nach ísle céim ná Príomh-Cheannfort nó Príomhoifigeach le haghaidh cuí. scrúdú nó, más gá, imscrúdú de réir an chóid araíonachta chuí agus/nó imscrúdú coiriúil.

8.6 Nuair a nochtar cion coiriúil líomhnaithe sa nochtadh cosanta cuirfidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta an cheist ar aghaidh chuig comhalta nach ísle céim ná Príomh-Cheannfort a chinnteoidh go gcuirfear tús le himscrúdú coiriúil.

8.7 Coinneoidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta a fhaigheann líomhain éagóir laistigh den Gharda Síochána faoin Acht taifead scríofa faoi chlúdach rúnda maidir leis an tuarascáil agus aon doiciméad, taifead nó faisnéis a bhaineann leis an líomhain. Ba cheart gach taifead a choinneáil slán ag cinntiú nach sáraítear rúndacht.

8.8 Coinneoidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta taifead ar nithe a bhaineann leis an tuairisc a gheofar, admhóidh sé go bhfuarthas an tuarascáil (lena n-áirítear gach doiciméad a fuarthas, Srl.) don oibrí a dhéanann an nochtadh cosanta.

8.9 Déanfaidh Bainisteoir Nochtadh Cosanta gach nochtadh cosanta a fhaightear a thras-scríobh agus é a chur in eagar ar bhealach a chosnóidh céannacht an oibrí a dhéanann an nochtadh cosanta.

8.10 Ba chóir go mbeadh leathanach 2 den Fhoirm (PD1) in Aguisín A ag gabháil le nochtadh cosanta a dhéantar de réir an bheartais seo.

8.11 Cinnteoidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta go gcoimeádtar an Coimisinéir agus an nochtóir ar an eolas faoi dhul chun cinn agus faoi thoradh an imscrúdaithe/scrúdaithe. *(féach eolas aiseolais).*

9. Aitheantas oibrí a dhéanann Nochtadh Cosanta a Chosaint:

9.1 Forálann alt 16(1) den Acht mar seo a leanas;

9.2 Ní dhéanfaidh duine dá ndéantar nochtadh cosanta, ná aon duine dá dtarchuirtear nochtadh cosanta dó i gcomhlíonadh dhualgais an duine sin, aon fhaisnéis a nochtadh do dhuine eile a d'fhéadfadh an duine a rinne an nochtadh cosanta a shainaithint.

9.3 Níl feidhm ag an bhforáil thuas má tá an duine ar a ndearnadh an nochtadh cosanta nó ar atreoraíodh é [Alt 16(2)];

- a) a léiríonn go ndearna sé nó sí gach beart réasúnach chun aon fhaisnéis den sórt sin a sheachaint,
- b) a chreideann le réasún nach bhfuil an duine a rinne an nochtadh cosanta agóid i gcoinne nochtadh aon fhaisnéise den sórt sin,
- c) a chreideann le réasún gur gá aon fhaisnéis den sórt sin a nochtadh-
 - i. imscrúdú éifeachtach ar an ábhar ábhartha an éagóir i gceist,
 - ii. riosca tromchúiseach do shlándáil an Stáit, do shláinte an phobail, do shábháilteacht an phobail nó don chomhshaol a chosc, nó
 - iii. coireacht a chosc nó cion coiriúil a ionchúiseamh, nó
- d) go bhfuil an nochtadh riachtanach ar shlí eile ar mhaithe le leas an phobail nó go bhfuil sé riachtanach de réir an dlí.

9.4 Tá mainneachtain Alt 16(1) den Acht a chomhlíonadh inghníomhaithe ag an duine a rinne an nochtadh cosanta má fhulaingíonn an duine sin aon chaillteanas mar gheall ar an mainneachtain a chomhlíonadh.

9.5 I gcás ina bhféadfadh sé a bheith riachtanach aon ghníomh a dhéanamh a bhféadfadh nochtadh céannacht an oibrí a rinne an nochtadh a bheith mar thoradh air, nó go bhfuil gníomh ar siúl a bhféadfadh aithint an oibrí a bheith mar thoradh air, cuirfear an méid sin in iúl don oibrí I roimh ré, ach amháin i gcásanna eisceachtúla dá bhforáiltear in Alt 16 den Acht.

9.6 Nuair is féidir, lorgófar toiliú an nochtóra sula nglacfar aon ghníomh a d'fhéadfadh iad a aithint.

9.7 Má tá inní ar nochtóir nach bhfuil a chéannacht á chosaint, ní mór é seo a ardú láithreach leis an mBainisteoir um Nochtadh Cosanta.

10. Nochtadh Cosanta a Scrúdú agus a Imscrúdú:

10.1 Tar éis measúnú tosaigh féadfaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta an cheist a chur ar aghaidh chuig oifigeach nach ísle céim ná Príomh-Cheannfort nó chuig Príomh-Oifigeach socrú a dhéanamh chun an líomhain a scrúdú nó a fhiosrú, más cuí. Déanfar cinneadh ar nádúr an scrúdaithe/imscrúdaithe a dhéanfar agus aird chuí á tabhairt ar na cúinsí a bhaineann leis an líomhain. Is féidir leas a bhaint as cúnamh ón mBainisteoir Nochtadh Cosanta le linn aon scrúdaithe/imscrúdaithe, más cuí sin a dhéanamh.

10.2 D'fhéadfadh go n-áireofaí ar na bearta atá le déanamh scrúdú/athbhreithniú ar aon saincheistanna beartais nó nós imeachta nó imscrúdú coiriúil/araíonachta. Má nochtar saincheistanna aráíonachta, is é an t-oifigeach nach ísle céim ná céim an Ard-Cheannfoirt a gcuireann an Bainisteoir um Nochtadh Cosanta na líomhaintí faoina bráid, an tOifigeach Ceapacháin chun críocha Rialacháin an Gharda Síochána (Araíonacht). Cinnteoidh an tOifigeach sin freisin go ndéanfar imscrúdú iomlán ar aon líomhaintí coiriúla.

10.3 Ba cheart go mbeadh aon duine atá ag déanamh imscrúdaithe de bhun nochtadh cosanta ar an eolas faoi oibleagáidí reachtúla faoi chóid aráíonachta ábhartha na Státseirbhíse agus an Gharda Síochána agus níor cheart go mbeadh aon mhoill ann maidir leis na gnéithe sin a fhiosrú.

10.4 Níor cheart aon ghníomhaíocht bhreise a dhéanamh maidir le nochtadh cosanta arna dhéanamh de réir an Achta nuair a chinntear tar éis é a scrúdú nach bhfuil aon bhunús leis na líomhaintí agus cuirfear an t-oibrí a rinne an nochtadh cosanta ar an eolas dá réir sin.

10.5 I measc na ndualgas eile atá ar dhuine atá ag tabhairt faoi scrúdú/imscrúdú ar nochtadh cosanta tá:

c) Tuairisciú ar aon ghníomh a rinneadh nó a mholtar don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta,

d) Fógra a thabhairt don Oifigeach Rannach ábhartha nuair a bhíonn fostaí de chuid an Gharda ina ábhar d'imscrúdú coiriúil/araíonachta,

e) I gcás comhalta den Gharda Síochána, an tArd-Cheannfort, Gnóthaí Inmheánacha a chur ar an eolas faoi thús aon imscrúdaithe choiriúil/araíonachta,

f) I gcás fostaí sibhialta, an Stiúrthóir Acmhainní Daonna a chur ar an eolas faoi thús aon imscrúdaithe choiriúil/araíonachta,

g) A chinntiú go dtugtar lántacaíocht ó thaobh leasa de do gach fostaí, is ábhar d'imscrúdú a eascraíonn as nochtadh cosanta, agus, nuair is gá, idirchaidreamh a dhéanamh leis an Oifigeach Rannach áitiúil agus leis an Ard-Cheannfort, Gnóthaí Inmheánacha, i gcás ina bhfuil saincheist na fionraíochta á déanamh. Mheas.

10.6 Tabharfar na cosaintí agus na cearta go léir do dhuine ar bith atá ina ábhar d'imscrúdú a eascraíonn as nochtadh cosanta arna dhéanamh de réir an bheartais seo de réir an cheartais aiceanta agus nós imeachta cothrom.

10.7 Ba cheart go gcuirfí in iúl d'aon duine atá ina ábhar d'imscrúdú a eascraíonn as nochtadh cosanta go bhfuil na meicníochtaí tacaíochta eagraíochtúla ábhartha ar fáil, lena n-áirítear cúnamh d'fhostaithe agus tacaíocht piaraí.

11. Eolas Aiseolais:

11.1 Soláthróidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta faisnéis don oibrí a rinne an nochtadh cosanta ag cur síos ar an ngníomh a rinneadh, más ann dó.

11.2 Áireofar an méid seo a leanas san aiseolas:

- c) más rud é go ndéanfar an líomhain a imscrúdú agus cineál an imscrúdaithe sin,
- d) i gcás nach bhfuil údar le himscrúdú, réasúnaíocht cén fáth nach seolfar aon imscrúdú, agus
- e) más cuí, aon ghníomh a rinneadh i leith na héagóra.

11.3 Lorgóidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta nuashonrú ar dhul chun cinn aon imscrúdaithe/scrúdaithe ó aon duine a bhfuil sé de chúram air é a dhéanamh. Tá dualgas ar an duine sin nuashonruithe tréimhsiúla a sholáthar don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta ar dhul chun cinn aon imscrúdaithe/scrúdaithe.

11.4 Soláthróidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta aiseolas tréimhsiúil don té a rinne an nochtadh cosanta. Ní éilíonn sé seo go dtabharfar cuntas iomlán ar an scéal ag pointe áirithe ama ó thaobh dul chun cinn de, ach dearbhú agus dearbhú go bhfuil aird á tabhairt ar an scéal.

11.5 Cuirfear aon fhaisnéis agus aiseolas ar fáil faoi rún. Níl aon oibleagáid faisnéis a sholáthar maidir le dul chun cinn, nó toradh, aon phróisis araíonachta a bhaineann le hoibrí eile a d'fhéadfadh teacht chun cinn de bhun imscrúdaithe de bharr nochtadh cosanta. Go ginearálta, bíonn faisnéis dá leithéid faoi rún idir an fostóir agus an t-oibrí atá ina ábhar do phróiseas araíonachta. Is leor a lua go bhfuil gníomh cuí glactha ach ní bhíonn an duine a rinne an nochtadh cosanta i dteideal a fháil amach cad é an gníomh sin.

11.6 Níor cheart aon fhaisnéis a thabhairt a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh d'aon imscrúdú araíonachta nó caingean dlí a d'fhéadfaí a dhéanamh ina dhiaidh sin.

12. Coimircí Fostaithe/Cosanta:

12.1 Tá an Coimisinéir tiomanta a chinntiú go gcomhlíontar go hiomlán forálacha Chuid 3 den Acht (Cosaint) i ngach cás ina ndéantar nochtadh cosanta.

12.2 Oibrí a dhéanann nochtadh agus a bhfuil creidiúint réasúnach aige/aici go bhfuil éagóir aige, ní ghearrfar pionós air as an nochtadh a dhéanamh.

12.3 Beidh oibríthe a ghearrann pionós nó a éileoidh i gcoinne iad siúd a d'ardaigh inní faoin mbeartas seo faoi réir imeachtaí araíonachta.

12.4 Níltear ag súil go gcruthóidh oibríthe fírinne líomhain. Caithfidh creideamh réasúnta a bheith acu, áfach, go bhfuil forais lena n-inní.

12.5 Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhféadfar gníomh cuí araíonachta a ghlacadh i gcoinne aon oibrí a bhfaightear amach gur ardaigh sé ábhar inní nó a rinne nochtadh cosanta d'éagmais creidiúint réasúnach gur léirigh an fhaisnéis éagóir.

12.6 Aon fhostaí a ardaíonn fíor-inní faoin éagóir, ní bheidh sé/sí i mbaol a bhfostaíocht a chailleadh nó pionós de chineál ar bith a fhulaingt mar thoradh díreach ar nochtadh cosanta a dhéanamh. Chun na cosaintí a thugtar leis an Acht a fháil ní mór don oibrí nochtadh a dhéanamh ar an modh atá leagtha amach san Acht. Ciallaíonn pionós aon ghníomh nó neamhghníomh a chuireann isteach ar fhostaí chun aimhleasa, agus foláionn sé go háirithe;

- a) fionraí, asleagadh nó dífhostú,
- b) ísliú céime nó deiseanna ar ardú céime a chailleadh,
- c) aistriú dualgas, athrú ar shuíomh na háite oibre, laghdú pá nó athrú ar uaireanta oibre,
- d) aon araíonacht, iomardú nó pionós eile (lena n-áirítear pionós airgeadais) a fhorchur nó a riaradh;
- e) cóireáil éagórach,
- f) comhéigean, imeaglú nó ciapadh,
- g) idirdhealú, míbhuntáiste nó cóireáil éagórach,
- h) gortú, damáiste nó cailteanas, agus bagairt díoltais.

Ba chóir do nochtóir, a chreideann go bhfuil sé/sí faoi phionós mar thoradh ar nochtadh a dhéanamh faoin bpolasaí seo, fógra a thabhairt láithreach do Bhainisteoir Nochtadh Cosanta, a dhéanfaidh an cás a fhiosrú go cuí. Bainfidh na nósanna imeachta faoin mbeartas seo le líomhaintí pionóis.

12.7 Tá díolúine ó dhliteanas sibhialta faoi Alt 14 den Acht, d'fhostaithe a dhéanann nochtadh cosanta. In ionchúiseamh duine as aon chion a thoirisceann nó a shrianann nochtadh faisnéise, is cosaint é don duine a thaispeáint gur nochtadh cosanta é an nochtadh, nó go gcreideann an duine le réasún gur nochtadh cosanta é.

12.8 Ní thugann nochtadh éagóra faoin Acht aon chosaint nó díolúine d'oibrí i dtéarmaí a rannpháirtíochta san éagóir.

12.9 I gcúinsí ina bhfuil oibrí a dhéanann nochtadh cosanta cheana féin ina ábhar d'imeachtaí araíonachta nó ina bhfuiltear ag súil go mbeidh sé ina ábhar d'imeachtaí araíonachta, níl aon chosaint faoin Acht ar na himeachtaí sin.

12.10 Ní bhaineann cosaintí faoin Acht ach le pionósú i leith nithe inar féidir leis an oibrí a rinne an nochtadh a léiriú:

c) Tharla an pionós tar éis an tuarascáil a dhéanamh agus de dhroim an tuarascáil a dhéanamh, agus

d) Go ndearna sé/sí nochtadh roimhe seo, a chomhlíon na ceanglais faoin reachtaíocht agus gur eascair na himeachtaí araíonachta mar thoradh díreach ar an nochtadh sin a dhéanamh.

13. Nochtadh Bréagach:

13.1 Nochtadh bréagach; (M.Sh. ní bheidh cosaint an Achta ag baint le nochtadh d'égóir líomhnaithe a dhéantar gan tuairim réasúnach a bheith ann), atá leagtha amach in Alt 1.3(d) den pholasáí seo, agus d'fhéadfadh imeachtaí araíonachta a bheith mar thoradh air oibrí a dhéanann an nochtadh airbheartaithe.

13.2 Ní ghearrfar pionós ar oibríthe ná ní dhéanfar dochar dóibh mar gheall ar thuairisciú a dhéanamh ar éagóir a d'fhéadfadh a bheith mícheart ina dhiaidh sin ar choinníoll go raibh “creideamh réasúnta” ag an oibrí gur léirigh nó gur léirigh an fhaisnéis a bhí á thuairisciú ceann amháin nó níos mó de na nithe ábhartha eagóir

1. Nochtadh Gan Ainm:

14.1 Tá idirdhealú idir nochtadh gan ainm agus nochtadh cosanta dá bhforáiltear faoin Acht.

14.2 Cé go scrúdófar agus go ngníomhófar ar nochtadh gan ainm nuair is féidir, ní féidir le hoibrí a dhéanann nochtadh gan ainm rochtain a fháil ar na cosaintí atá ar fáil faoin Acht mura bhfuil an t-oibrí sásta anaithnideacht a ligean thar ceal laistigh de théarmaí an Achta.

14.3 Ba cheart go mbeadh a fhios ag oibrí a dhéanann nochtadh gan ainm, de bharr go bhfanann sé gan ainm, go bhféadfaí bac a chur ar imscrúdú na faisnéise atá ann mar gheall ar an srian a bhaineann le faisnéis bhreise a fháil ón oibrí atá ag déanamh an nochtadh.

14.4 D'ainneoin an méid thuas, gníomhófar ar aon nochtadh gan ainm, nuair is féidir.

15. Léirmheas:

15.1 Féadfaidh oibrí a dhéanann nochtadh cosanta de réir an bheartais seo, faoi réir na bhforálacha atá leagtha amach thíos ag 15.2 go 15.8, athbhreithniú a lorg ar an méid seo a leanas;

- a) Aon chinneadh a dhéanfar chun céannacht an oibrí a nochtadh (ach amháin i gcásanna eisceachtúla),
- b) Toradh aon mheasúnaithe/imscrúdaithe a rinneadh maidir leis an nochtadh cosanta, agus
- c) Toradh aon mheasúnaithe / imscrúdaithe maidir le haon ghearán faoi phionós.

15.2 Is féidir iarratas ar athbhreithniú a dhéanamh chuig an mBainisteoir um Nochtadh Cosanta a chuirfidh ar aghaidh chuig an gCoimisinéir é.

15.3 Déanfaidh Oifigeach nach ísle céim ná céim an Choimisinéara Cúnta/Stiúrthóra Feidhmiúcháin a bheidh ainmnithe ag an gCoimisinéir athbhreithniú a dhéanamh.

15.4 Iarrfaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta, ón oibrí atá ag lorg an athbhreithnithe, aighneachtaí ina leagfar amach na forais don athbhreithniú.

15.5 Ní bhainfidh aon athbhreithniú ach leis na saincheisteanna a thagann chun cinn ag 15.1 (a-c).

15.6 Nuair a bheidh an t-athbhreithniú críochnaithe déanfaidh an tOifigeach ainmnithe moladh don Choimisinéir maidir le haon ghníomh breise, más ann dó, a theastaíonn san ábhar.

15.7 Ní bheidh baint ar bith ag an Oifigeach a bheidh i mbun an athbhreithnithe leis an ábhar roimh ré.

15.8 Ní féidir athbhreithniú a lorg ach uair amháin maidir le gach ceann de na trí fhoras thuas. Is cinneadh críochnaitheach aon chinneadh a dhéanfar tar éis athbhreithniú faoin mbeartas seo.

16. Caingean Dlí:

16.1 Forálann Alt 13 den Acht, sa chás go ndéanann duine dochar do dhuine eile mar gheall ar nochtadh cosanta a bheith déanta aige/aici, go bhféadfadh an duine is cúis le aimhleas a bheith faoi réir caingean dlí ar leith le haghaidh damáistí ón duine a bhfuil an dochar á dhéanamh dó.

16.2 Chun críocha Alt 13 sonraítear aon cheann díobh seo a leanas a bheith san áireamh le dochar;

- comhéigean,
- imeaglú,
- ciapadh,
- leithcheal,
- míbhuntáiste,
- cóireáil dhíobhálach maidir le fostaíocht (nó fostaíocht ionchasach),
- gortú,
- damáiste nó cailteanas, agus
- bagairt díoltais.

16.3 Forálann alt 13 freisin nach bhféadfaidh duine:

c) ceart caingne a shaothrú faoi fho-alt (1) i gcoinne duine i leith ní,

agus

d) maidir leis an ní céanna a dhéanamh nó a thíolacadh i gcoinne an duine céanna;

- i. éileamh ar shásamh faoi na hAchtanna um Dhífhostú Éagórach 1977 go 2007 (Sceideal 1), nó
- ii. gearán faoi Sceideal 2.

AGUISÍN A – Foirm PD1:

AN tACHT UM EISEACHADADH COSANTA, 2014 .

FOIRM PD1

Leathanach 1 of 2

CUID A - Sonraí Pearsanta:

1. Ainm: _____
2. Post sa Gharda Síochána: _____
3. Réimse/ionad oibre: _____
4. Uimhir Theileafóin: _____
5. Seoladh ríomhphoist: _____
6. Dáta Glactha:

ROINN B - Nótaí don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta:

(Féach freisin Cuid 7 den DOICIMÉAD BEARTAIS/NÓSANNA IMEACHTA CHUN NOCHTÚ COSANTA A DHÉANAMH)

1. An bhunfhoirm PD1 le coinneáil ag an mBainisteoir um Nochtadh Cosanta. Cóip den fhoirm PD1 le cur ar fáil do duine a dhéanann an nochtadh cosanta,
2. Déanfaidh an Bainisteoir Nochtadh Cosanta gach beart praiticiúil lena chinntiú go mbeidh céannacht oibrí atá ag déanamh cosanta ní nochtar nochtadh, ach amháin de réir alt 16(2) den Acht.
3. Ba chóir don Bhainisteoir Nochtadh Cosanta fógra a thabhairt don Choimisinéir go bhfuarthas nochtadh cosanta trí chóip de Leathanach 2 d'fhoirm PD1 a chur ar aghaidh.
4. A chur in iúl don té atá ag déanamh an nochtadh go gcoinneofar ar an eolas é/í faoi dhul chun cinn aon scrúdaithe/ imscrúdú a d'fhéadfadh teacht chun cinn mar thoradh ar an nochtadh cosanta seo a dhéanamh.
5. Comhairle a chur ar an té atá ag déanamh an nochtadh faoi infhaighteacht na meicníochtaí tacaíochta eagraíochtúla ábhartha lena n-áirítear Cúnamh d'Fhostaithe agus Tacaíocht Piaráí, ag cinntiú go sainiúitear aon rioscaí a thagann chun cinn mar thoradh ar an nochtadh seo agus go dtugtar aghaidh orthu go cuí.

ROINN C

Nótaí d'Oibríthe a dhéanann Nochtadh Cosanta:

1. Ciallaíonn "Nochtadh faoi Chosaint" de réir an Gharda Síochána "**CÁIPÉAD BEARTAS/GNÁSANNA CHUN Nochtadh COSANTA A DHÉANAMH**" nochtadh "faisnéis ábhartha" arna déanamh ag oibrí de réir Alt 6 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014,
2. Chun críocha an Achta meastar gur "faisnéis iomchuí" faisnéis más rud é:
 - (a) má chreideann tú go réasúnach go léiríonn an fhaisnéis éagóir ábhartha amháin nó níos mó, agus
 - (b) gur cuireadh an fhaisnéis ar do shúile maidir le d'fhostaíocht.

3. Moltar duit eolas a chur ar na forálacha atá sa “**DOICIMÉAD BEARTAIS/NÓSANNA IMEACHTA CHUN NOCHTÚ COSANTA**” de chuid an Gharda Síochána.”

AGS1022 Leagan 2.1 Feabhra 2017

Doiciméad Rúnda

AN tACHT UM EISEACHADADH COSANTA, 2014 .

FOIRM PD1

Leathanach 2 of 2

ROINN D

Sonraí an Nochtadh Cosanta:

1. Dáta na héagóra ábhartha líomhnaithe (más eol) / Dáta ar thosaigh nó ar sainithníodh an éagóir iomchuí líomhnaithe:

_____ NÍL: _____

2. An bhfuil an éagóir ábhartha líomhnaithe fós ar siúl: TÁ:

3. Ar nochtáíodh an éagóir ábhartha líomhnaithe cheana féin d'aon duine/comhalta bainistíochta eile agus má tá cathain agus cén éifeacht

3. Sonraí na héagóra ábhartha líomhnaithe:

1. Aon fhaisnéis tacaíochta?: TÁ: NÍL: _____

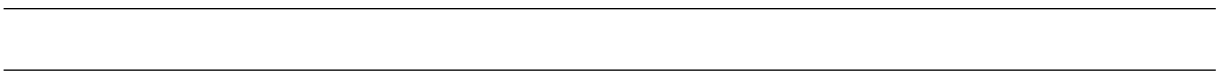
3. Má tá, tabhair breac-chuntas le do thoil ar nádúr na faisnéise tacaíochta:

7. An bhfuil céannacht an duine nó na ndaoine a líomhnaítear go raibh baint acu leis an éagóir iomchuí líomhnaithe ar eolas ag an nochtadh YES: NO:

4. Má tá, luaigh ainm(neacha):

5. Aon fhaisnéis ábhartha eile:

Doiciméad Rúnda

AGUISÍN B – Sreabhchairt:

NOCHTADH COSANTA

IMSCRUDU/SCRUDU

ATHBHRU

